

PRACOVNÁ MIGRÁCIA Z VYBRANÝCH EURÓPSKYCH KRAJÍN NA SLOVENSKÝ PRACOVNÝ TRH PO ROKU 2009

Magdaléna Musilová

ABSTRACT

Labour migration is inseparably connected to globalisation. The movement of workers from one country to another is an important part of the world's economy. Most of the developed countries, especially in the European Union, have to overcome the negative demographic development. The other problem is the discrepancy between the qualification of the labour force and the labour market requirements. The same applies to the Slovak Republic. Even though the Slovak Republic had an unemployment rate of 8.64% in January 2017, there still were thousands of job vacancies which could not be occupied by Slovak job-seekers. These problems can be solved by labour migration. This article focuses on three countries - Ukraine, Serbia and Romania and the structure of workers from these countries entering the Slovak labour market.

KEY WORDS

Labour migration. Slovak labour market. Employment of foreigners. European Union.

JEL CLASSIFICATION

J61.

ÚVOD

Medzinárodná organizácia pre migráciu, IOM, (2014) zadefinovala medzinárodnú pracovnú migráciu ako pohyb osôb z jednej krajiny do druhej za účelom zamestnania. Podľa údajov zverejnených touto organizáciou v roku 2011 bolo na svete 105 miliónov pracovníkov, ktorí vykonávali prácu v inej krajine ako v tej, v ktorej sa narodili. Pracovná migrácia je významnou a neoddeliteľnou súčasťou globalizácie a tvorí veľký podiel na svetovej ekonomike. Jedným zo základných princípov, na ktorých bola vybudovaná Európska únia je voľný pohyb osôb a pracovníkov. Táto zásada je dôležitá predovšetkým z pohľadu jednotlivca, ktorému výrazne uľahčuje jeho pracovnú mobilitu. Avšak spoločným problémom mnohých členských štátov Únie je nedostatok kvalifikovaných pracovných síl a najmä

nepriaznivý demografický vývoj. Preto nie je možné pokryť všetky požiadavky trhu práce výlučne občanmi Európskej únie a je nevyhnutné, aby na pracovný trh Únie prichádzali občania tretích krajín. Pracovná migrácia sa týka aj Slovenskej republiky. Tento článok skúma pracovnú migráciu pracovníkov z troch vybraných európskych krajín - Ukrajiny, Srbska a Rumunska, na slovenský pracovný trh od roku 2009, ktorý možno považovať za rok, kedy sa naplno prejavila finančná kríza v Eurozóne.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Slovenská republika, ktorá v globálnom meradle patrí k tým vyspelejším a rozvinutejším krajinám sveta, sa podieľa na pracovnej mobilite oboma smermi: jej štátni príslušníci chodia pracovať do zahraničia, a zároveň láka pracovníkov z iných krajín. V Slovenskej republike pracujú štátni príslušníci iných členských štátov Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, štátni príslušníci európskych štátov, ktoré nie sú členmi Únie, a prirodzene aj štátni príslušníci pochádzajúci z krajín mimo Európy, predovšetkým z Ázie.

Ako uvádza Štatistický úrad Slovenskej republiky (2017), Slovenská republika získala v treťom štvrtroku 2016 zahraničnou migráciou 886 osôb, t.j. 1 991 osôb sa prisťahovalo a 1 105 osôb sa zo Slovenskej republiky vysťahovalo. Tento prírastok obyvateľstva je nevyhnutný pre slovenskú ekonomiku, či už z pohľadu demografie alebo pracovného trhu. Podnikateľská asociácia Slovenska (2016) uvádza, že v októbri 2016 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky evidoval 43 000 voľných pracovných pozícií, prostredníctvom pracovného portálu Profesia.sk bolo ponúkaných až 58 000 pracovných miest, avšak aj napriek tomu bola v tom čase (október 2016) miera evidovanej nezamestnanosti 9,43%, čo predstavuje okolo 256 000 ľudí.

Ako je možné vidieť v Tabuľke 1, počet zahraničných pracovníkov na slovenskom trhu práce medzi rokmi 2009 až 2012 neustále rástol. V roku 2013 došlo k dramatickému prepadu počtu zahraničných pracovníkov takmer na polovicu. Avšak od tohto roku opäť počet zahraničných pracovníkov rastie, pričom tento nárast je možno považovať za relatívne prudký. Z roku 2016 na 2017 stúpol počet zahraničných pracovníkov na trhu práce o 10 747, čo predstavuje nárast o 142%.

Tabuľka 1 Počet zahraničných pracovníkov v Slovenskej republike

Rok	Pracovníci z krajín mimo EÚ	Pracovníci z členských štátov EÚ	Celkový počet zahraničných pracovníkov
2009	4436	10423	14859
2010	3964	11360	15324
2011	4561	13778	18339
2012	5190	16075	21265
2013	4219	6837	11056
2014	4017	9127	13144
2015	4644	15426	20070
2016	6128	19356	25484
2017	11626	24605	36231

Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Trh práce a pracovnoprávne vzťahy sú regulované právnymi predpismi, ktoré upravujú ich jednotlivé aspekty. Zamestnávanie cudzincov je rámcovo upravené medzinárodnými dohovormi, najmä z pohľadu dodržiavania ľudských práv v pracovnoprávných vzťahoch, v právnych predpisoch Európskej únie, ako aj Slovenskej republiky. V právnych predpisoch Slovenskej republiky sú konkrétne a detailne popísané jednotlivé podmienky, za akých je možné zamestnať sa ako cudzinec na slovenskom trhu práce. Preto sa tento článok venuje predovšetkým slovenskej legislatíve upravujúcej zamestnávanie cudzincov.

1.1 Slovenská právna úprava zamestnávania cudzincov

Základným a všeobecným právnym predpisom upravujúcim väčšinu právnych otázok týkajúcich sa práce a zamestnávania predstavuje v slovenskom právnom systéme Zákonník práce. Tento právny predpis sa aj zľahka dotýka problematiky zamestnávania cudzincov v Slovenskej republike, pričom podrobnejšiu úpravu prenecháva osobitným právnym predpisom. V podmienkach Slovenskej republiky predstavujú najdôležitejšie osobitné právne predpisy, ktoré upravujú zamestnávanie cudzincov: zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a zákon č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov. Zákon o službách zamestnanosti podrobne upravuje problematiku zamestnávania cudzincov v Slovenskej republike, možnosti ich zamestnávania, formy zamestnávania a povinnosti zamestnávateľov. Zákon o pobyte cudzincov upravuje všetky aspekty pobytu cudzincov v Slovenskej republike, nielen tie pracovnoprávne. Oba zákony spolu úzko súvisia a vzájomne sa dopĺňajú vo veciach zamestnávania cudzincov.

Zákon o pobyte cudzincov rozoznáva dve skupiny cudzincov. Jednu skupinu tvoria cudzinci, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členských štátov Európskej únie a druhú skupinu tvoria ostatní cudzinci, na ktorých úrovni sa podľa tohto zákona nachádzajú aj utečenci. Čo sa týka štátnych príslušníkov nečlenských štátov Európskej únie, všeobecne sa dá konštatovať, že na to, aby mohol takýto cudzinec pracovať na území Slovenskej republiky, je nevyhnutné, aby splnil 2 základné podmienky: musí mať povolený prechodný pobyt na účel zamestnania v zmysle ustanovenia § 23 zákona o pobyte cudzincov a mať povolenie na zamestnanie. V praxi chronologicky, štátni príslušníci nečlenského štátu Európskej únie musia najprv získať povolenie na zamestnanie a potom si požiadať o prechodný pobyt za účelom zamestnania.

Prechodný pobyt za účelom zamestnania udeľuje príslušné oddelenie cudzineckej polície na predpokladaný čas zamestnania, avšak najviac na 5 rokov. Špeciálne je v tomto ustanovení upravené aj zamestnávanie sezónnych pracovníkov. Pre sezónnych pracovníkov platia rovnaké podmienky, ako pre nesezónnych pracovníkov, avšak možnosť ich pobytu na účel zamestnania na území Slovenskej republiky je obmedzená len na najviac 180 dní počas 12 po sebe nasledujúcich mesiacov.

Problematika povolenia na zamestnanie je podrobne upravená v zákone o službách zamestnanosti, pričom tento zákon nerozlišuje medzi zamestnávaním cudzincov v pracovnom pomere alebo v inom pracovnoprávnom vzťahu, resp. na základe dohody. Tento zákon však rozlišuje rôzne "typy" povolenia na zamestnanie, a to povolenie na zamestnanie s prihliadnutím na situáciu na trhu práce, bez prihliadnutia na situáciu na trhu práce, a existujú aj prípady zamestnávania cudzincov, kedy sa povolenie na zamestnanie pre príslušníkov nečlenských štátov Európskej únie nevyžaduje. Ďalšou možnosťou zamestnania sa na slovenskom trhu práce mimo povolenia na zamestnanie je na základe tzv. modrej karty Európskej únie.

O udelení povolenia na zamestnanie rozhoduje príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, pričom prihliadnutie na trh práce znamená, že povolenie na zamestnanie bude cudzincovi udelené, iba ak voľné pracovné miesto nie je možné obsadiť domácim uchádzačom o zamestnanie vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Bez prihliadnutia na situáciu na trhu práce je možné udeliť povolenie na zamestnanie, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná. Skupina pracovníkov, ktorú je možné zamestnať bez povolenia na zamestnanie je relatívne široká. Patria sem napr. osoby, ktoré majú udelený pobyt na účel výskumu a vývoja, zahraniční študenti vysokých škôl na Slovensku, osoby, ktoré úspešne absolvovali štúdium na strednej alebo vysokej škole na území Slovenskej republiky, atď.

Tzv. modrú kartu Európskej únie udeľuje príslušné oddelenie cudzineckej polície za účelom výkonu vysokokvalifikovaného zamestnania maximálne na obdobie 3 rokov. Modrá karta Európskej únie je spoločnou právnou úpravou zamestnávania cudzincov z nečlenských krajín v členských štátoch Európskej únie. Táto právna úprava bola zavedená smernicou Rady 2009/50/ES z 25. mája 2009, ktorá bola prvým právnym nástrojom Európskej únie upravujúcim priamo zamestnávanie cudzincov z nečlenských štátov v Európskej únii. Ako uvádza Európsky parlament (2015) vo svojom oznámení z júla 2015, modrá karta nie je často využívaným nástrojom zamestnávania cudzincov z nečlenských štátov naprieč členskými štátmi Únie. Na demonštráciu tohto tvrdenia, napríklad v roku 2013 bolo udelených len niečo vyše 15 000 modrých kariet dokopy v celej Únii, pričom z tohto počtu až 11 580 bolo udelených výlučne v Nemecku.

Zamestnávanie štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru je podstatne jednoduchšie ako v prípade zamestnávania štátnych príslušníkov nečlenských štátov Európskej únie. Nie je totiž potrebné žiadne povolenie na zamestnanie, keďže na základe práva Európskej únie majú štátni príslušníci členských štátov Únie také isté právo prístupu k zamestnaniu ako Slováci. Zamestnávateľia majú napriek tomu povinnosť oznámiť takéto zamestnávanie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

2 CIEĽ A METÓDY

Cieľom článku je posúdiť pracovnú migráciu z vybraných krajín Európy na územie Slovenskej republiky od roku 2009. Pre účely tohto článku boli vybrané 3 európske krajiny: Srbsko, Ukrajina a Rumunsko. Ukrajina a Srbsko boli vybrané z toho dôvodu, že išlo o dve krajiny s najväčším počtom štátnych príslušníkov s platnými pobytmi v Slovenskej republike k decembru 2016 (Úrad hraničnej a cudzineckej polície Slovenskej republiky, 2016). Aj keď tento údaj hovorí o celkovom počte pobytov štátnych príslušníkov z týchto dvoch štátov na území Slovenskej republiky a nie špecificky o ich pobyte na území Slovenskej republiky z dôvodu výkonu zamestnania, na účely tohto článku je vhodné posúdiť pracovnú migráciu z týchto krajín. Občania Rumunska mali k decembru 2016 tretí najvyšší počet platných pobytov na území Slovenskej republiky spomedzi krajín Európskej únie a celkový najväčší počet pracovníkov na slovenskom trhu práce.

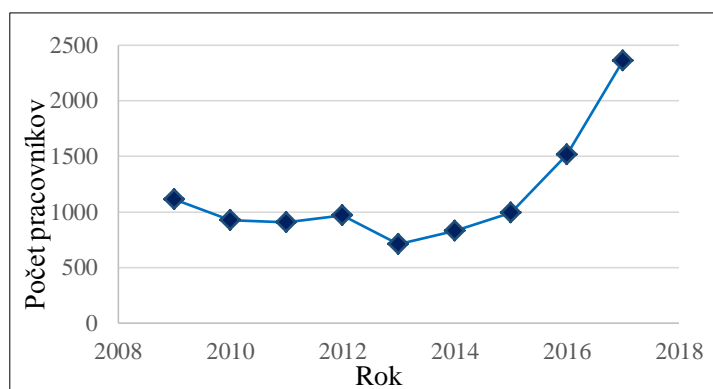
Na posúdenie pracovnej migrácie z vybraných 3 krajín Európy sa použila kvantitatívna analýza dostupných dát. Na účely tohto článku sa analyzovali najmä dáta dostupné z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktoré sumarizujú počet pracovníkov na

území Slovenskej republiky za jednotlivé krajiny sveta, ich zloženie a štruktúru. K ďalšiemu významnému zdroju dát patria štatistiky uverejnené Úradom hraničnej a cudzineckej polície Slovenskej republiky, ktoré obsahujú údaje o celkovom počte osôb z jednotlivých krajín sveta. Všetky číselné údaje použité v jednotlivých grafoch sú uvádzané za január príslušného roku. Je zároveň potrebné konštatovať, že nižšie preberané údaje zachytávajú legálnu prácu na území Slovenskej republiky za predpokladu, že si všetci zamestnávateľia so sídlom na území Slovenskej republiky splnili svoje informačné povinnosti a všetci zahraniční pracovníci sú Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky známi.

3 VÝSLEDKY A DISKUSIA

Ako možno vidieť na nasledujúcich grafoch, od roku 2013 sa neustále zvyšuje počet pracovníkov zo všetkých 3 sledovaných krajín, čo korešponduje aj s údajmi uvedenými v Tabuľke 1. Predovšetkým od roku 2015 prudko rastie počet pracovníkov na území Slovenskej republiky, ktorý sa z pozorovaných krajín zvýšil až niekoľkonásobne. Vybrané krajiny predstavujú buď krajiny s najväčším počtom platných pobytov vôbec (Ukrajina) alebo najväčším počtom pracovníkov (Rumunsko a Srbsko). Najprv sa v článku rozoberajú pracovníci z Ukrajiny a Srbska, ktorí majú spoločné to, že sú štátnymi príslušníkmi nečlenských krajín Európskej únie a následne sú opísaní pracovníci z Rumunska, členského štátu Únie.

3.1 Pracovníci z Ukrajiny na slovenskom pracovnom trhu

Graf 1 Počet pracovníkov z Ukrajiny na území Slovenskej republiky

Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

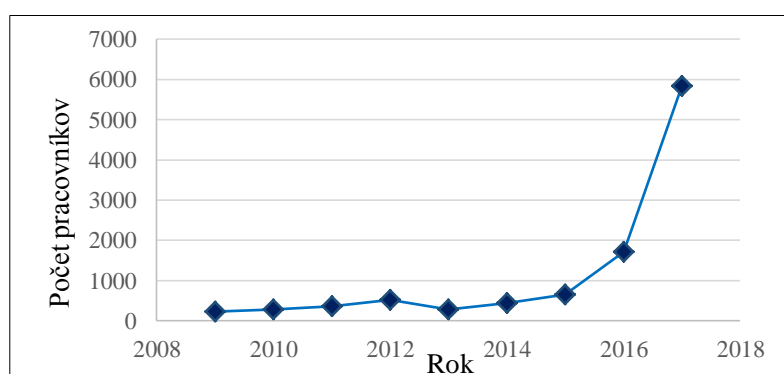
Ako možno vidieť na Grafe 1, medzi rokmi 2013 a 2017 došlo k výraznému nárastu počtu pracovnej sily z Ukrajiny. Zatiaľ čo v roku 2009 bolo v Slovenskej republike 1 114

pracovníkov z Ukrajiny, do roku 2013 klesol ich počet len na 710. Od tohto roku ich počet neustále rástol a v januári 2017 bolo evidovaných až 2 361 pracovníkov z tejto krajiny. Je však nevyhnutné dodať, že aj keď má počet pracovníkov na slovenskom trhu práce z Ukrajiny rastúcu tendenciu, k 31.12.2016 bolo podľa údajov Úradu cudzineckej a hraničnej polície evidovaných až 13 024 platných pobytov občanov Ukrajiny, z toho 9 398 prechodných. Ako vyplýva z vyššie uvedených údajov, menej ako pätina evidovaných Ukrajincov je v Slovenskej republike za účelom výkonu práce, či už na základe udeleného povolenia alebo bez potreby takéhoto povolenia. Dá sa teda konštatovať, že aj keď Ukrajinci predstavujú najväčšiu skupinu cudzincov na Slovensku, iba malá časť z nich vstupuje aj na slovenský trh práce.

V januári 2017 pracovalo najviac štátnych príslušníkov Ukrajiny ako špecialisti (31%), operátori a montéri strojov a zariadení (29%) a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (8,5%). Čo sa týka údajov o vzdelaní, najväčší podiel predstavuje kvalifikovaná pracovná sila, či už s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa alebo so stredným odborným vzdelaním. Čo sa týka dĺžky výkonu zamestnania, najviac Ukrajincov pracuje na Slovensku po dobu 12 - 24 mesiacov.

Vzhľadom na skutočnosť, že Ukrajina je bezprostredným susedom Slovenskej republiky a medzi týmito dvoma krajinami je relatívna kultúrna a jazyková podobnosť, a vzhľadom na súčasnú situáciu v tejto krajine, ktorá je už niekoľko rokov vo vojnovom konflikte, je však počet pracovníkov z tejto krajiny na Slovensku pomerne nízky. Ako však ukazuje vývoj za posledné roky, je pravdepodobné, že sa ich počet bude zvyšovať.

3.2 Pracovníci zo Srbska na slovenskom pracovnom trhu

Graf 2 Počet pracovníkov zo Srbska na území Slovenskej republiky

Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Podľa údajov z Úradu hraničnej a cudzineckej polície tvoria príslušníci Srbska celkovo druhú najpočetnejšiu skupinu spomedzi štátnych príslušníkov nečlenských štátov Únie. Štátni príslušníci Srbska sú pre slovenských zamestnávateľov atraktívni pre blízku polohu tejto krajiny, existujúce kultúrne väzby a podobnosť jazyka. Podľa údajov z Medzinárodnej organizácie pre migráciu sa Srbi vyznačujú najlepšou znalosťou slovenčiny, pričom až 82% Srbov žijúcich na Slovensku označilo svoje jazykové schopnosti za dobré až veľmi dobré.

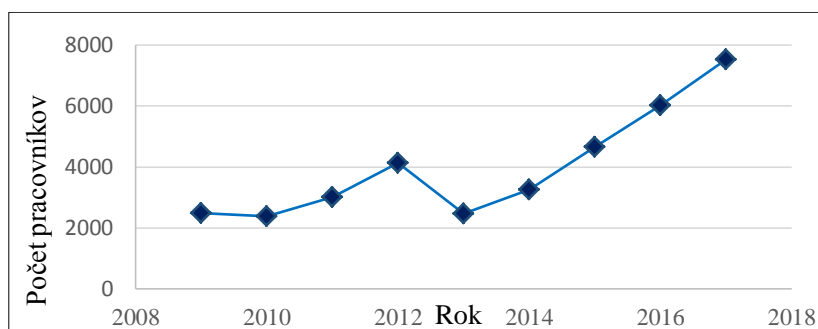
Počet pracovníkov zo Srbska sa od roku 2009 rapídne zvýšil. Zatiaľ čo v roku 2009 bolo na Slovensku len 231 pracovníkov zo Srbska, v januári 2017 ich bolo už 5 834, čo tvorí druhú najpočetnejšiu skupinu na trhu práce. Tento nárast je spôsobený najmä nedostatkom slovenskej kvalifikovanej pracovnej sily v automobilovom priemysle, pre ktorý sú srbskí štátni príslušníci obľúbenou voľbou. V prípade Srbska je rozdiel medzi celkovým počtom Srbov žijúcich na Slovensku a srbskými pracovníkmi menší ako v prípade Ukrajiny. Podľa údajov z Úradu hraničnej a cudzineckej polície (2016) malo k 31.12. 2016 platný pobyt 7 232 Srbov, z toho 6 655 prechodný. Z týchto informácií možno vyvodit', že väčšina Srbov, ktorí majú pobyt v Slovenskej republike, tu aj pracuje.

V januári 2017 pracovalo 38% Srbov na Slovensku ako operátori a montéri strojov a zariadení, a až 52% ako pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Tu možno badať rozdiel medzi srbskými a ukrajinskými pracovníkmi - kým tí ukrajinskí predstavujú skôr kvalifikovanú pracovnú silu, srbskí menej kvalifikovanú. Čo sa týka vzdelania, v januári 2017 až 50% srbských pracovníkov predstavovali osoby so základným vzdelaním. Ukončené vysokoškolské vzdelanie majú len 2% srbských pracovníkov na Slovensku. Pre porovnanie - z ukrajinských pracovníkov na Slovensku má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa až 38%. Rozdiel v štruktúre pracovnej sily z pohľadu jej vzdelania je teda naozaj markantný. Vzdelanie má prirodzene vplyv aj na typ povolania, aký jednotliví pracovníci z týchto dvoch krajín na Slovensku vykonávajú. Ako bolo uvedené vyššie, Ukrajinci pracujú predovšetkým ako špecialisti, na čo je mnohokrát nevyhnutné vysokoškolské vzdelanie. Na druhej strane, zo skupiny srbských pracovníkov na slovenskom pracovnom trhu tvorili špecialisti len 1%.

Najväčší podiel v skupine Srbov (44%) majú pracovníci, ktorí sú zamestnaní na slovenskom pracovnom trhu 7 - 12 mesiacov. Druhú najväčšiu skupinu (26%) predstavujú pracovníci zamestnaní 12 - 24 mesiacov. Tieto údaje korešpondujú so skutočnosťou, že najmä v roku 2016 nastal veľký "boom" príchodu nových pracovníkov zo Srbska na Slovensko, keď v priebehu 12 mesiacov stúpol počet pracovníkov o 340%.

3.3 Pracovníci z Rumunska na slovenskom pracovnom trhu

Graf 3 Počet pracovníkov z Rumunska na území Slovenskej republiky

Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ako už bolo spomenuté vyššie v tomto texte, Rumuni predstavujú v počte platných pobytov tretiu najpočetnejšiu skupinu spomedzi krajín Európskej únie. Pracovníci z Rumunska predstavujú jednu z najrýchlejšie sa rozrastajúcich skupín na slovenskom trhu práce. V januári 2017 bolo na slovenskom trhu práce 7 537 pracovníkov z Rumunska, pričom v roku 2013 pracovalo na Slovensku len 2 473 Rumunov, takže ich počet sa v priebehu 4 rokov viac ako strojnásobil. Je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Rumuni v súčasnosti tvoria z pohľadu počtu pracovníkov najpočetnejšiu skupinu na slovenskom trhu práce a predstihli dokonca aj Čechov a Maďarov, ktorí sa ako susedné krajiny tradične držali na prvých miestach v počte pracovníkov. Zamestnávanie štátnych príslušníkov Rumunska je vzhľadom na členstvo tejto krajiny v Európskej únii podstatne jednoduchšie ako v prípade štátnych príslušníkov Srbska, a preto nie je prekvapivé, že najviac zamestnávanou skupinou na slovenskom trhu práce sú práve príslušníci členského štátu Únie. O to prekvapivejšia je však skutočnosť, že Srbi ako príslušníci nečlenskej krajiny Únie, so zamestnávaním ktorých sú spojené administratívne komplikácie, sa dostali na druhé miesto spomedzi zahraničných pracovníkov na slovenskom trhu práce.

Zloženie pracovnej sily je podobné ako v prípade Srbov. 45% pracovníkov z Rumunska bolo v januári 2017 zamestnaných ako operátori a montéri strojov a zariadení, a 21% ako pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Čo sa týka vzdelania, najpočetnejšiu skupinu, 41%, predstavujú pracovníci so stredným odborným vzdelaním. Pracovníci s ukončeným druhým stupňom vysokoškolského vzdelania tvoria v tejto skupine menej ako 5%. Z údajov týkajúcich sa dĺžky trvania zamestnania Rumunov na slovenskom pracovnom trhu sa dá konštatovať, že ich prílev je relatívne konštantný. Najväčšiu skupinu (25%) tvoria pracovníci, ktorí sú na slovenskom pracovnom trhu v rozpätí od 12 - 24 mesiacov. Avšak len o niečo

menej (16%) je na slovenskom trhu práce rumunských zamestnancov, ktorí sú zamestnaní od 7 - 12 mesiacov a skoro rovnaký počet (15%) je takých zamestnancov, ktorých pracovný pomer trvá menej ako 7 mesiacov.

ZÁVER

Pracovná migrácia je už desaťročia súčasťou globalizácie. Ako vyplýva z vyššie opísaných informácií, Slovensko je stále populárnejšou destináciou zahraničných pracovníkov. Nárast v priebehu posledných pár rokov možno považovať za rapidný. Počet zahraničných pracovníkov však, samozrejme, nie je porovnateľný s inými krajinami, predovšetkým pôvodnými členskými krajinami Európskej únie, ako je napr. Nemecko. Tak ako v iných krajinách Únie, aj slovenské obyvateľstvo starne a má nepriaznivý demografický vývoj, a preto je žiaduce docieľiť prísun nových pracovníkov na trh práce prostredníctvom zahraničnej pracovnej migrácie, a tak zvýšiť ponuku práce. Z tohto pohľadu možno súčasný prílev zahraničnej pracovnej sily na Slovensko považovať za veľmi pozitívny. Zvyšovanie ponuky práce prostredníctvom zahraničnej pracovnej migrácie, však nie je možné považovať za jediné riešenie súčasného stavu slovenského trhu práce. Ďalším z možných riešení je zameranie sa na väčšiu prepojenosť a koordináciu vzdelávania a aktuálnych potrieb trhu práce.

Z údajov o troch vyššie rozobraných krajinách vyplynulo, že štruktúra pracovníkov z jednotlivých krajín môže byť rôzna. Zatiaľ čo Ukrajinci nechodia na Slovensko len za účelom práce, čo sa týka štátnych príslušníkov Srbska a Rumunska na území Slovenskej republiky, drvivá väčšina z nich sem prichádza za prácou. Rozdiel je aj v štruktúre pracovnej sily. V januári 2017 pracovala väčšina ukrajinských pracovníkov ako špecialisti. Pri ostatných dvoch porovnávaných krajinách sa do popredia dostávajú operátori a montéri strojov a zariadení, a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Takisto je rozdiel aj vo vzdelaní prichádzajúcich pracovníkov. Spomedzi ukrajinských pracovníkov na slovenskom trhu práce tvoria veľkú časť tí, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Naopak, v prípade srbských a rumunských pracovníkov tvoria vysokoškolsky vzdelaní ľudia len malé percento. Tieto údaje súvisia najmä so štruktúrou slovenskej pracovnej sily, v ktorej v súčasnosti chýbajú hlavne ľudia so stredným odborným vzdelaním technického zamerania, ktorých je predovšetkým v automobilovom priemysle nedostatok. Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, zdá sa, že pre slovenských zamestnávateľov sú pracovníci z vybraných krajín,

ktoré sú špecifické podobnou kultúrou a okrem Rumunska aj jazykom, vhodnou alternatívou k slovenským pracovníkom.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

AUTOR NEZNÁMY. 2014. Vstup, pobyt a zamestnávanie cudzincov na Slovensku - praktická navigácia administratívnymi postupmi. Bratislava: SAIA, n.o. 2014. ISBN 978-80-89521-35-7.

BARANCOVÁ, H. 2010. Zákonník práce. Komentár. Praha: C. H. Beck. 2010. ISBN 978-80-7400-172-7

JURIGA, J., KREMSKÝ, P. 2016. Nová krv pre slovenskú ekonomiku. Časť I: Občania nečlenských krajín EÚ. Podnikateľská asociácia Slovenska. [Online] 2016. [cit 2017-02-26]. Dostupné na internete: <http://alianciapas.sk/wp-content/uploads/2016/10/Nov%C3%A1-krv-pre-slovensku-ekonomiku_ANALYZA-1-fin.pdf>.

Labour Migration. [Online] 2012. [cit 2017-02-24]. Dostupné na internete: <<http://www.iom.int/labour-migration>>.

OLŠOVSKÁ, A. 2009. Europeizácia a transnacionalizácia pracovných vzťahov. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o.. 2009. ISBN 978-80-7380-242-4.

Srbská komunita. [Online] 2016. [cit 2017-02-23]. Dostupné na internete: <<http://mic.iom.sk/atlas/srbska-komunita/>>.

Stav obyvateľstva v SR k 30. septembru 2016. [Online] 2017. [cit 2017-02-25]. Dostupné na internete: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/inf_sprava_2017>.

Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike. Prezídium Policajného zboru. Úrad hraničnej a cudzineckej polície. [Online] 2017. [cit 2017-02-25]. Dostupné na internete: <http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/uhcp/rocnky/rok_2016/2016-rocenka-UHCP-SK.pdf>.

Third-country migration and European labour markets. Integrating foreigners. [Online] 2015. [cit 2017-04-17]. Dostupné na internete: <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/european-parliament_third-country-migration-and-european-labour-markets---integrating-foreigners-briefing-july-2015.pdf>.

KONTAKT

Mgr. et Mgr. Magdaléna Musilová

Univerzita Komenského v Bratislave

Fakulta managementu

Odbojárov 10, 831 04 Bratislava, Slovensko

magdalena.musilova@fm.uniba.sk

